

ZPRAVODAJ

84. JIRÁSKOVA HRONOVA

PÁTEK 8. 8. 2014

Říkáme tomu castingovka v hlavě

Ivo Kristián Kubák a Máša Nováková jsou už sehraná tvůrčí dvojice. Zatímco Máša jezdila na Hronov do seminářů od patnácti let (poprvé do loutkového a pak k Tomáši Žižkovi do site-specific), Kristián je tu poprvé, i když k amatérskému divadlu má kladný vztah, jak říká. V pražském kontextu zabodovali výrazně loni svým Golemem. Od té doby se už s nimi počítá.

Baví mě, když spolupracují lidi, kteří si vzájemně dokážou dělat zrcadlo. Je to lepší než jeden režisér diktátor. Jak jste se dali dohromady vy?

KK: Potkali jsme se ve škole, vlastně na vodě. Na tom prvním výletu do Poněšic, kam se jede ve druháku režijně-dramaturgického ročníku společně s prvním nastupujícím ročníkem herectví, aby se lidi poznali. Trvá to deset dní a je to vskutku intenzivní kontakt. Tak jsme spolu trávili spoustu času, a zjistili jsme, že mám velmi podobný náhled na svět, baví nás podobné věci, a začali jsme se bavit.

MN: ...a dojeli jsme na lodích do Zlaté koruny, kde jsme objevili mlýn. A rozhodli se, že tam další léto uděláme společnou inscenaci. Což byl Čarodějův učeň – Krabat.

V té době Kristián ale ještě studoval teorii a kritiku a Máša dramaturgii a režii...

KK: To je pravda. Měl jsem štěstí, že pan profesor Císař viděl tou dobou moji amatérskou inscenaci Hui Clos (S vyloučením veřejnosti) od Jeana Paula Sartra a říkal, že se mu to zdá na úrovni dobrých činoherních klauzur. Doporučil mi, abych to zkusil na režii, kam jsem se předtím už dvakrát nedostal. Zařídil mi audienci u Darji Ullrichové

a Jana Nebeského, kteří mě z mnoha důvodů, mimo jiné proto, že prý mají genderově nevyrovnaný ročník, vzali na divokou kartu. První rok jsem tam tedy studoval zcela dobrovolně, pak jsem už regulérně udělal přijímačky do magisterského studia.

Vaší první společnou prací byl Krabat. Někdy v té době vznikl soubor Tygr v tísni?

KK: Někdy v průběhu prvního roku studia jsme společně udělali takovou menší věc, kabaret, ale Tygr v tísni vlastně vznikl kvůli Krabatovi. Soubor jsme založili s cílem udržet ročník pohromadě i o prázdninách. V té době jsme už přišli na to, že je výhodné si do inscenací půjčovat studenty i mimo DAMU. A pracovat s nimi, objevovat nové tváře a nové talenty.

A v Golemovi už jich bylo asi padesát... Jak ty lidi získáváte?

MN: Máme nějaký pevný základ, pár lidí z našeho ročníku. Ale pravidelně chodíme

na všechny klauzury a snažíme se poznávat herce, kteří přicházejí na školu, ale sledujeme i amatéry. Oslovujeme nové a nové lidi, kteří nás zajímají nebo kteří se zajímají o naši tvorbu.

KK: Říkáme tomu castingovka v hlavě.

MN: A když jsme se trochu otrkali, už k tomu začínáme přizývat i profesionální herce. Ta vzájemná setkání lidí nám přijdou strašně inspirativní.

Loni jste zazářili Golemem, což byl velmi zvláštní projekt. Můžete o něm říci?

KK: Naším úmyslem bylo poprvé v Čechách použít metodu imerzního divadla, tedy divadla, které diváka pohltí. Adaptovali jsme román Gustava Meyrinka Golem do podoby scénáře, vybrali jsme z něj několik situací. Podařilo se nám získat pro tu příležitost opuštěnou vilu na pražské Štvanici, a do ní jsme umístili situace napsané z toho románu. Divák byl do té mašinérie, živoucího domu, vpuštěn, procházel jím, situace ho

pokračování na straně 2 →

obklopovaly. Nemohl se tomu vyhnout, ale současně nemohl vidět vše, protože situace probíhaly paralelně.

Dnes už je ta opuštěná vila trochu „vaše“.

KK: Magistrát se uvolil, že nám dům půjčí zatím na pět let, a my bychom tam chtěli vybudovat jakési kulturně společenské centrum se studiovou scénou a zkušebnou, kde se mohou konat ateliéry a dílny. V ideálním stavu bychom chtěli zahájit činnost už v říjnu.

MN: Oslovili jsme Geisslers Hofcomedianen, kteří hledali prostor a produkční zázemí, protože to je soubor, který částečně konvenuje s naší poetikou. Říkali jsme si, že se nechceme spojit s kýmkoli, a přišlo nám, že by se naše divácké kruhy mohly propojit.

Co chystáte v příští sezoně?

MN: Přizvali jsme do Tygra v tísní další režisérku, Zuzanu Burianovou, která právě absolvovala DAMU. Děláme spolu inscenaci Explosis o Vladimíru Boudníkově. Vycházíme z deníku, textů básní, obrazů Vladimíra Boudníka, Bohumila Hrabala a Vladislava Merhauta a básní Egona Bondyho. Premiéra by měla být v listopadu.

KK: V prosinci nás čeká adaptace nedramatické látky románu Floriana Illiese 1913, což by měla být naše první premiéra na Štvanici.

MN: A začátkem následujícího roku by to měla být inscenace Den opričníka, monodrama s Vladimírem Benderskim. My se s ním oťukáváme už strašně dlouho, ještě dříve než Opričníka udělala Kamila Polívková s Karlem Dobrým. Společný čas hledáme už několik let. Vzhledem k politické situaci to nazrálo, a Vladimír se za těch pár let vymakal herecky. Mělo by to být skvělé.

KK: V říjnu v rámci festivalu ...next wave s Lucíí Málkovou připravujeme inscenaci, která by opět měla koketovat s imerzním divadlem, bude to autorské bytové divadlo. A na příští prázdniny chystáme další imerzní divadlo Pipi Dlouhá punčocha v Plzni. Jinak spolupracujeme i s divadly, Máša v Kladně a já v Chebu a DISKU.

Jana Soprová

W HASPL

Ten nejlepší prostor, jaký Hronov nabízí

Rozhovor se Simonou Matouškovou z Divadýlka na dlani, o tom, jaké to je být na Jiráskově Hronově úplně poprvé

Co ti po tvém prvním Jiráskovu Hronovu nejvíc ulpí v paměti?

Budu vzpomínat úplně na všechno. Pro mě je úplně všechno nové. Každá vzpomínka pro mě bude jedinečná. A nejvíce? Máme úplně nacpaná břicha, jak chodíme z představení na představení a mezi tím vždycky navštívíme nějakou hospodu. Je to tu báječné. Atmosféra je krásná a vlastně se mi tu opravdu celkově líbí úplně všechno.

Jsi zkušená herečka s bohatými divadelními zkušenostmi. Přišlo mi neuvěřitelné, že jsi tu ještě nebyla...

Nevím, jak je to možné. Žádné představení, ve kterém hraji, se sem nedostalo, tudíž jsem sem nikdy nejela pracovat. A jako divák jsem se sem nedostala, protože sem začal jezdit náš soubor před šesti či sedmi lety, kdy jsem vychovávala děti a nechtěla jsem si kazit malými dětmi to, co by mě tu mohlo nadchnout. Takže jsem se těšila, až budou jednou moje děti tak velké, aby mohly být u babiček. A teď si tu užívám bez nich.

Jaká jsi měla očekávání?

Byla jsem strašně natěšená a chtěla všechno vidět. Hned první den jsem musela projít všechny prostory, museli mi všechno ukázat. Divadla i hospody. Navštívila jsem i Problémový klub, abych prostě všechno viděla. A pokud se týká seminářů, zjistila jsem, že na to bych opravdu neměla.

Proč?

Asi jsem nesnášenlivá v tom směru, že bych se nedokázala otevírat dalším lidem. Nemám to ráda. Obdivuji seminaristy, že to dají. Líbí se mi to. Kolegové z našeho divadla jsou z toho úplně nadšení. Hrozně moc si ze seminářů přinesou a dál z toho čerpají. Já mám strach, že bych to nedala. Nemám tu odvalu. Hrozně ráda se sem vrátím, ale do semináře asi ne.

Která hospoda se ti líbí nejvíce?

Bašta! Zaprvé si myslím, že servírky v tomto podniku jsou andělé. Od té doby, co jsme tady, vůbec se nezměnily. Jsou tam stále ty samé, jsou moc ochotné, pořád se usmívají, a i když přijdeme třeba třikrát za den, pořád vypadají, že nás rády vidí. Strašně moc je chválím. Chutná mi tam a je to bašta!

Který hrací prostor se ti zdá nejlepší?

Opravdu nevím. Jako divákovi se mi líbí divadlo. Zvenčí i zevnitř. Ale jak dobře jsem tam viděla, tak špatně jsem tam slyšela. Nevím, jestli je to herci, mnou nebo divadlem. My jsme hráli v sokolovně. Bála jsem se, jak to bude vypadat, ale zabydleli jsme se dobře. Pro nás je to v tuto chvíli ten nejlepší prostor, jaký Hronov nabízí.

V kolik jsi šla nejpozději spát?

Tak to asi nebudu nejlepší. Jsem spáček. Do půlnoci jsem vždycky v posteli. Zanechala jsem přátele ve víru zábavy a klidně šla spát.

Honza Švácha

Jsem Z@vislačka a taky trochu plačka

Každý rok se na Jiráskově Hronově stanu na někom závislá - alespoň pro jednu divadelní sezónu. Ale ne každý rok mě na Hronově někdo rozpláče.

Vloni jsem se stala závislou třeba na vtipném Testosteronu a těch úžasných borcích z DS Point nebo na neuvěřitelném Tomáši Hájkovi. Letos jsem stále v očekávání, ale už jsou tu první Pochyby i „lajky“ a Všechno není košer a další. Ve čtvrtek večer jsem se stala zcela jistě také závislá na Zmrazovači a celé té kouzelné partě z divadla Ad Hoc a jejich představení chci vidět klidně potřetí. A při oblíbené Pucciniho árii Nessun dorma

už se budu vždycky potutelně usmívat v jakémkoli koncertním či divadelním sále. Co se týká pláče, vloni jsem plakala nad svojí strašnou útratou v jednom nejmenovaném pohostinství. A to zcela upřímně a od srdce. Letos mě dostali mladí: Závisláci ze ZUŠ Trutnov. Tohle prostě musí vidět můj dvanáctiletý syn, který se mnou vede každodenní diskuze o tom, proč nemůže mít svůj Facebook, když je jediný ve třídě, kdo ho nemá.

A Jednabáseň ZUŠ Jižní Město a jejich Slabomysla? No tedy. Osobní výpověď s genderov i rasovou tematikou, divadlem, tancem a hudbou - no prostě jedna báseň!!! Nejraději bych to hned zařadila do povinného programu pro školy v našem radotínském kulturáku, nebo nejen pro školy, ale pro všechny, co mají pořád problém s jinakostí, nebo mají potřebu Vietnamcům tykat. Ale povinného není nic a navíc jeden z herců na rok odjíždí. Nevadí. Já si počkám, on ten rok uteče rychle, ale „staré dobré stereotypy“ se bourají mnohem pomaleji...

Dana Radová, kulturistka z Radotína

Za dabing lepší a kvalitnější

*L*ektorka semináře *Jevištní řeč* Eva Spoustová se řadu let věnuje dabingu - ať už jako herečka, nebo jako tvůrce dia-logů a reži-sérka. Není proto divu, že na Hronově sbírá podpisy pod petici za kvalitní český dabing - najdete ji i online na www.profidabing.wz.cz. V čem je vlastně problém a proč byste podle ní měli petici podepsat?

„Krise v dabingu zuří nepozorovaně zhruba posledních dvacet let. Od revoluce začalo dabing provozovat velké množství malých studií, které se navzájem snažily přebírat si práci. Aby v tomhle konkurenčním boji měly výhodu, začaly pomalu snižovat náklady. S tím souvisí nový způsob ohodnocování práce herců, tzv. hodinová sazba. Ta ale vyvolá jen požadavek udělat za co nejkratší časový úsek co největší množství práce. Dřív dabéři měli možnost vidět film dopředu, naučit se svou roli, vysvětlilo se jim, co hrají a prožívají. Komunikovali s režisérem. Teď mnohdy ani není přítomen režisér, jen se rozsvítí červené světlo a ty začneš mluvit. Málokdy ti ukážou část filmu dopředu. Samozřejmě se všechno začalo prohlubovat, protože měl každý strach o práci a také jsme propadli takovému čecháckovství: „Ono to asi takhle stačí...“ V současné době konečně

herci odsouhlasili to, že se do situace zapojila Herecké asociace. Domluvila se s jednou zastupující nadnárodní agenturou, ze které mají dabingová studia strach, protože jde o partnera, se kterým musí jednat. A tak herci, kteří vstoupili do agentury, ze dne na den přišli o práci, byť byli uprostřed roztočeného seriálu. Základním požadavkem je vyjednání způsobu ohodnocení práce, které přímo ovlivňuje to, jakým způsobem se natáčí a tedy také výsledek a kvalitu odvedené práce. Je důležité, aby si diváci násilné přeořazování, jako k tomu došlo třeba u Teorie velkého třesku, nenechali líbit a pokračovali ve vyvíjení tlaku skrze facebookové stránky a petice. Tento problém se vlastně týká všech uměleckých profesí a současného tlaku na rychlost odvedené práce a snížených nároků na kvalitu. Obdobný problém se objevuje takřka ve všech oborech. Všichni lidé, kteří se snaží být nějakým způsobem tvůrčí, dostávají po čumáku, protože nejsou schopni se uživit, chtějí-li dělat věci pořádně. Není jiný způsob, než ten, že každý z nás podstoupí osobní riziko a nějaký čas bude statečný a přinutí lidi ve vrcholových funkcích, kteří nemají spojení s tím, co se děje dole, aby se tímto problémem zabývali. A přinutí je jen obecný tlak.“

Vít Malota

Šel jsem se podívat do Sokolovny na blok představení, jež byla nominována z Mladé scény Ústí nad Orlicí. Obě se mně líbila, leč to druhé v pořadí - A teď tu tvou slabomyslnou... přede mnou otevřelo nečekaný teoretický problém. Jeho základní východisko je jasné. Je to divadlo výpovědi, které se teď dělá stále častěji a jež bývá jakousi terapeutickou záležitostí a rovněž i provokací, v níž mladá generace vmetává do tváře rodičů své strážné a svízele, svou nespokojenost a nevyrovnanost s bytím. Většinou tato představení mívají dokumentární charakter nebo - a to více - jsou otevřenou zpovědí, jejichž působivost je v drásavé otevřenosti vypovídajícího.

Soubor Jednabáseň osobní výpovědní hodnotu, to otevřené sdělení účinkujících o sobě, zachovává. Ale: ti vypovídající podávají herecké výkony, tvoří vlastně herecké postavy, jimiž označují sami sebe. A dělají to překvapivě suverénně, jistě s velmi dobrým ovládnutím materiálu, v němž se vyjadřují. Herecká postava je termín Otakara Zicha a míní se tím znak, jímž herec předvádí někoho jiného. Jak říká Zich: herec sám sebou tvoří smyšlenou postavu, např. Macbetha. Ale herec tohoto představení nehraje smyšlenou postavu, ale sám sebe právě jako postavu - tedy jako znak sebe sama. Samozřejmě, že herci mohou v jistém typu divadelního jazyka být tím, kým jsou, prezentovat svou osobnost. Před lety Jiří Suchý v jednom rozhovoru pobouřil nesmírně divadelní veřejnost, když prohlásil, že ho nezajímá, jak pan Vomáčka hraje Hamleta, ale že ho zajímá především pan Vomáčka jako člověk.

Jenže to není případ tohoto představení. V něm jsou herecké postavy v tom zichovském smyslu, jež mohu (jak už jsem napsal) vnímat a hodnotit jako plnohodnotné herecké výkony, jež formují znak - a přitom neoznačují smyšlenou postavu, ale samotného tvůrce jako neopakovatelnou osobnost. Je to pro mne pozoruhodné ještě v jednom směru. Léta se setkávám s tím, že přechod od prezentace sebe sama k postavě je pro dramatickou výchovu krajně obtížný. A na jednu je tu řešení, které je možná velmi schůdné, ale asi ne tak snadno dosažitelné.

Jan Císař

Nechceme operu zesměšňovat, ale jen si na ni hrát

ROZHOVOR

Rozhovor s Honzou Duchkem, Klárou Štádlovou a Zdeňkem Melínem

Vy jste autorem libreta. Jak dlouho vám trvalo jej napsat a kdo vám s prací pomáhal?

Honza Duchek: Práce mi trvala asi rok a nápomocni mi byli ze začátku Jirka Vedral (představitel Dona) a Lukáš Habanec (dirigent, Hateman). S nimi jsem konzultoval stavbu příběhu a to, jaké árie zařadit a jaké zase nezařadit. Někde jsem se trošičku vymknul, ale jinak jsem je poslouchal.

Máte nějakou odbornou pěveckou průpravu?

Klára: Studovala jsem zlínskou hereckou VOŠ, takže jen v tamních hodinách zpěvu. Svou učitelku jsem měla rok a ta mě vždycky táhla k opeře, kterou jsem já naopak vůbec zpívat nechtěla. Byly mi příjemnější muzikálové písně. Ale to bylo v roce 2004. Od té doby jsem nezpívala vůbec. Ovšem nějaký základ tam asi byl. A v rámci této role jsem měla se svou bývalou učitelkou dvě konzultace.

Zdeněk: Co se pěvecké průpravy týče, tak jsem jenom tak amatérsky zpíval ve sborech. Nebo teď zpívám v kapelách, ale to má k opeře hodně daleko. Vlastně nikdo z nás zpěv přímo nestudoval.

Operní zpěv je o odlišném položení hlasivek. Z vlastní zkušenosti vím, že taková poloha je velice namáhavá a po chvíli začne bolet. Jak se cítíte vy?

Zdeněk: No ještě je to horší tím, že jsme hráli dvakrát za sebou. Toho jsem se bál velmi, protože jsem po každém představení docela ochraptělý, což je důsledek nesprávné práce s hlasem. Tak jsem měl strach, jestli naše druhé představení nebude takové rockovější.

Honza: To ti ale zase pomůže v tvých rockových projektech. /smích/

Klára: Já jsem cítila velkou změnu, ale to bude

způsobeno celkovou únavou, kterou jsme prožívali před tímhle dnem.

Honza: Já za sousedku musím říct, že jsem přestřelil. /smích/
Zdeněk: Ty tam máš vlastně nejsložitější herecký part, při kterém musíš překřičet smích publika a potlesk.

To je ta replika „lidi tady...“

Zdeněk: ...chtěl spát“

Honza: Podcenil jsem rozezpívání a takhle to dopadlo.

Proč jste se rozhodli právě po operu?

Honza: Lukáš (dirigent) má operu moc rád. Říkal jsem mu, že mě napadlo něco okolo Nessun dorma, že tak trochu vidím, jak by se okolo toho dalo něco postavit a jestli by se nechtěl přidat. A on mi říká: NE! NE! NE! ...i když... no tak třeba jo. První árie, kterou jsme udělali, bylo Nabucco, tedy Sicílie se v dále utápí. Když jsme jednou dělali jako soubor silvestr, zařadili jsme ji mezi ty běžně zpívané písně u kytary. Tam jsme si řekli, že by to možná šlo. A najednou v tom bylo moc práce, než aby se od toho dalo couvnout. Týden před premiérou jsme ale měli pocit, že na jeviště s tímhle prostě nevylezeme.

Klára: Některé árie byly dopsané pár dní před premiérou.

Honza: Jenže bylo domluvené turné. Protože jsme každý z jiného města, domluvili jsme si turné po městech, zamluvili prostory, zaplatili zálohy. Věděli jsme tedy, že to nemůžeme přeložit, nebo zrušit, a musíme to sehrát bez ohledu na to, jestli to bude dobré nebo blbě. A diváci to přijali dobře. Nevšimli si, že to je blbě /smích/. My jsme pak inscenaci v průběhu ještě vylepšovali, takže tohle je asi jedenadvacátá repríza.

Zdeněk: Původně jsme zamýšleli miniturné po našich domovích a hned následně tohle představení odderniérovat. Ale lidé nás hrozně podporovali a přemlouvali k dalším a dalším reprízám.

Při vašem představení se stala taková zvláštní věc. Osobně se mi zdálo, že si nejenom hrajete na operu, ale zároveň nabádáte diváka, aby se stal divákem operním. Mně vyloženě vybízelo po některých áriích hlasitě křičet bravo!

Honza: Například můj táta, který nikdy na nic podobného nešel, řekl, že to jak děláme operu, prostě musí vidět. A mám pocit, že z takového důvodu přišla většina lidí. A tam se právě poprvé začali objevovat oni operní diváci hlasitě volající bravo. Také jsme chtěli publiku vycházet vstříc, takže jsme kupříkladu ouverturu připsali až dodatečně.

Klára: Naší opeře chyběla jedna jediná věc - předehra. Ta jako jediná není převzatá, ale je poslepovaná z různých motivů jiných árií. Ale například můj manžel z toho byl vykořeněn a stěžoval si na to, že diváci během představení tleskali a křičeli a já mu řekla: vždyť to se prostě tak dělá.

Honza: Ještě chci říct, že my se vlastně pořád pohybujeme na té únosné hranici. Pořád se snažíme, abychom operu úplně neznesvětili. Děláme si z toho legraci, ale nechceme zesměšňovat žánr. Jen si na něj chceme hrát.

Vít Malota

Bravissimo!

RECENZE

Scénu otevírá obligátní overtura. Ve stí-
nu vidíme hráče orchestru, přesná gesta
dirigenta, nástroje. Smetanově pohladí/ladí
hned první akord. Srozumitelnosti pomáhají
titulky nad černobílým filmovým plátnem,
jako při provádění světových oper. Ocítáme
se na lodi blížící se k vysněné zemi, lodní
orchestr zpívá o nejistotě v Novém světě.
Ten vítá bouřlivým potleskem sbor Židů
z Nabucca, napodobující přesně choreogra-
fii a interpretaci i s manýry.

Hráči orchestru se během celého operní-
ho dramatu mění v sólisty nebo sbor. Jejich
interpretační nástrojová a hlasová zručnost
je obdivuhodná vzhledem k rychlým změnám
jednotlivých čísel. První duet zapůsobí
lehce nejistě v rozsahu, orchestr lehce
přikryje francouzskou žurnalistku, zkratku
americké hymny odpustíme.

Ukulele je jediným nástrojem, který je vi-
dět, zazní v objednávce "Osolte mi to", v pís-
ni Eduarda di Capua. Nad diváky se rozzáří
neapolské slunce. S příchodem slovní hříčky
precizně frázující Armády s pásy se ke slun-
ci přidává i kapesník na slzy smíchu. A není
to jen pousmání, ale huronský řehot, slzy
tryskají i dojetím. A tak je to téměř po celou
dobu mafiánského kusu z dob zmrzlinové
prohibice. Tu nás rozpálí habanera z Car-
men, tu rozstřílí kulometné staccato až té-
měř na hraně těžkého Figarova basbaryto-
nového partu, milovníky krve nadchne duet
odvážného a nesmělého mordýře, překvapí
aktuálnost současné politiky plné krabic
s šustivým vínem předávaných v luxusu

Štířina. Hateman se chce stát prezidentem!
Tu drzost je třeba potrestat kompromitují-
cími fotografiemi, investigativní novinářka,
"varována" Americkosicilskou vzájemnou
pojišťovnou, nedbá, a za pomoci komplice
a nápadníka, škodí. Nikoliv však poslu-
chačovu uchu. Psacím strojem odklepaná
árie se klene, i když trochu pod hlasitostí
orchestru. Přesně pracuje s tempem, sbor je
citlivý a podporuje. Mařenka se nám nako-
nec rozmyslí, navštíví bar, který se s lehkostí
nafukovacího sofa promění v místo neřesti
a mrazivých úkladů. Sliby se mají plnit,
a tak se dočkáme kýženého rendezvous,
romanticky podbarvovaným vytím kojetů,
a naprosto neromanticky přerušným výkřikem
unaveného nespavce.

A nebude spát ani dál! Ať nikdo nespí!
Následuje lingvistická akrobacie, doprová-
zející celý kus bez pádu pod hranici vši sluš-
nosti, vrcholí v Pucciniho "Nessun dorna"
fonetickým prepisem "Neser dona". Útok
na bránci pokračuje: "vincero hrobečků
vícer" nebo "silencio šílenci, jo?".

Skvělá, neuvěřitelně plná aranž orchest-
rální sazby způsobuje nefalšované mrazení.

Profesionálního zpěváka by mohlo mrazit
u rozhodování falešného synovce, tedy faleš-
ného hereckou postavou, nikoliv intonací.
Jeho energie a emoce by srazily na kolena
leckterého kolegu.

Po pauze již energie tolik neprýští, hlavní
díla a děla byla nabita a vystřelena v první
půli. Stále se však objevují překvapivé cita-
ce, bystré liščí uši zaznamenají roztomilý

rozpor v hrubém vzezření italského signora
sladce opěvujícího jablůňkové líce. Tím
zakroužíme nad českými luhy a háji, odkud
se lehce připomenou syntákové dechy,
které jsou ovšem v tomto nízkém obsazení
orchestru pochopitelné.

Z mírného poklesu temporytmu opusu
nás už pak vytrhne vyznání Thompsonovi,
účinné zbrani samopalného typu. Ta nás
se stejnou účinností spolehlivě (náboji
značky PapagenoPapagena) rozseká jak vy-
střelená z kouzelné flétny. Zbraně zde podle
libreta střílí "tak tak tak vedle", ale do di-
váků míří naprosto přesně. Smíchy umírá
každý druhý. I na jevišti je první mrtvola,
policať ji překračuje, jde přece po kočce!
A ptáček/zrádce bude ještě zpívat, jak zní
vyhrožování kompliků.

A že mu to jde, není pochyb.

Do rolí těžkého života žen s muži bez
citu v nové zemi se vžijeme snadno. Orloj
nezadře se, všechna tíha je na křehkých
ženách. A to na ně ještě dělají kolébající
se hráči orchestru nemravné grimasy. Ale
s grácií dam zakryjí nestoudníky, a po do-
končení výstupu se vtipně, bez váhání
a skrývání, vrací na původní místo, kde
začaly. Ještě dlouho v nás zní varovný
domovní zvonek. Dej si pozor, Escamillo!
Vstupuješ do světa žen. Jsou krkem hýbají-
cím hlavou.

Tentokrát hlava rodiny dostane pořádnou
nálož, pro interpretku obtížnou na dech, ale
kdo byl pozorný, ví proč. Tu árii nakonec
povýšila naše královna noci, při Wagnerovi,
skvěle!

Finále už neakcentoval příchod skutečné-
ho synovce, Don už ani po přečtení zvacího
dopisu nevěděl, co mu má na to říct, resp.
zazpívat.

Ani já již nemám slov, melu smíchy
z posledního. Tak už jen zkratkovitě některé
poznatky: scénografie tvořená prostými
symboly (hydrant, socha Svobody, markýza
pizzerie, sofa, stolec s psacím strojem) je
jednoduchá, funkční, přestavba je rychlá
a neruší.

Některé fóry a následující repliky mizí
v huronském smíchu, někdy si však herci
zkušeně počkají, a získají svůj čas na další
text. Vyváženost ironie a respektu k dílům
nás nenechává na pochybách o kvalitách
hudebně dramatického vedení. Nechce
se věřit, že členové souborů zkoušejí na dál-
ku, party si posílají a cvičí zvlášť. Odcházím
ze sálu v předklonu, jak kvůli postižené
a zdevastované bránci, tak i jako vyjádření
obdivu. Bravissimo!

Jan Matásek

paráda supr
pecka super
vynikající špica zmrzlina
radost pusinka
néser-doná výborný geniální fantazie
nádherná bombastické
orgasmus zábava
smích bomba
tatata

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací blesko-
vých reakcí diváků ihned po představení. Čím
větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej
diváci v souvislosti s představením pronesli.

Jen žádnou recenzi

Až mi z toho běhá Mrázek po zádech...

-luč-

Parodie - a dobře udělaná - je vděčný žánr.

Vladimír Bendersky

Už po deseti minutách jsem tušil, že se bude při aplausu stát. Já teda nestál, protože tam byly i věci, které mi vadily. Ale hlavně jsem ocenil to, že parodii na operu dělá někdo, kdo to umí, že to je řemeslo.

Lukáš

Bylo to úžasně vtipný a chytrý. Takhle si představuju chytrou zábavu.

Dan Razím

Mně se to moc líbilo, jediný problém představení je Jiráskovo divadlo. Potřetí v životě jsem si stoupnul při tom plácání.

Ninja z Mostu

Sice mi na začátku trvalo asi patnáct minut, než jsem najel na tu vlnu, ale pak už to bylo ono.

Vít Pávek

Týdydá, tytytydýdy, týdydá, skvělý!

Karel Vostárek

Já jsem úplně nadšený. Okamžitě si koupím abonmá do opery Národního divadla. A jestli to tam nebudou hrát, budu chtít vrátit dvojnásobné vstupné.

Luděk Horký

Ty okamžiky bývají velmi, velmi vzácné; nastávají zřídka po dlouhém čase a zažívám je více v divadle amatérském než profesionálním. Například před lety jsem ten dar dostal v londýnském představení horší, leč o to oblíbenější komedie Shakespearovy, Zkrocení zlé ženy, kde Petruccia hrál Peter O'Toole. Byl to takový rošťácký výkon hraný s potěšením z toho, co potkáva tuto postavu, ale i z toho, co s tím vším může dělat herec, jenž dostal za úkol předvést ji na jevišti. V tomhle rošťáckém potěšení bylo tolik strhujícího nadšení, okouzlení z hravosti a z možností prostě být na jevišti a projevovat se, že jako divák jsem mohl jedině: jít ve stejném duchu a stejné náladě sebou a spoluprožívat tenhle estetický i životní postoj.

Něco podobného jsem si užil při představení Kočovného divadla Ad hoc Il Congelatore-Zmrazovač. Možná s o něco menším obdivem z divadelní dokonalosti, ale zato s o to větším a silnějším pocitem z radostnosti, již je to představení prosáknuto. Je to radostnost tryskající z ryzího amatérismu, kdy nejde o nic jiného než divadlem a na divadle vyvinout činnost, která těší tvůrce i diváky. V tomhle je ten vjem z O'Toolova Petruccia a ze Zmrazovače stejný; v obou případech jde o potěšení z divadla. I když jednou ze svrchované herecké dokonalosti

profesionála a podruhé z amatérů, kteří si našli skvělý, sobě odpovídající a vyhovující způsob, jak vstoupit na jeviště a opravdu na něm bytostně existovat.

Nazval-li jsem těchto pár řádek Jen žádnou recenzi!, je to proto, že kdybych tak činil, musel bych popisovat, co se na jeviště děje a také, sice něžně a jaksi mimochodem, upozorňovat, že po stránce estetické by se tu a tam dalo něco zlepšit. Ale to právě nechci, neboť za daleko důležitější pokládám potřebu vyjádřit ten pocit radostnosti, jež jsem spolu s jinými v sále Jiráskova divadla zažil právě proto, že jsem se setkal s tím, co bych nazval metafyzikou amatérismu. Což nelze žádnou sebelepší analýzou popsat.

Jan Císař

P.S.

Aby bylo jasno: několikrát jsem za léta hodnocení amatérského divadla prosil své spolulektory, aby nic neříkali, byť představení, jež jsme viděli, bylo nesmírně primitivní, špatné. Ale ta metafyzika amatérismu v něm byla v jakési nevinosti, nedotčenosti jakýmkoliv postupy divadelními. Ta radostnost, že je představení, že se hraje při vši té divadelní bídě a všem to estetickém zoufalství existovala a působila prozrazujíc a sdělujíc to, co nazývám metafyzikou amatérismu.

Divák je každý jiný ROZHOVOR a možností je mnoho

Rozhovor s vedoucí Divadelního souboru Q10, Studia Divadla Drak Terezou Tomášovou

Jak vaše představení vznikalo?

Musím říct, že to bylo dost náročné. Zkoušení nám trvalo asi dva roky, protože jsme se hodně zaměřovali na to, co má jaký význam, co jak chápeme, co si jak vysvětlujeme, jak si to mohou vysvětlovat diváci nebo jak chceme, aby si to vysvětlovali. Byl to poměrně dost dlouhý proces a doufám, že je to na představení znát. Že není sešité horkou jehlou. Má pro nás určitou hloubku a doufám, že to divákům dokážeme předat.

Pro mě byl nejdůležitější střet konformní a nonkonformní společnosti. Bylo to správně?

Myslím si, že ano. Je jen otázkou, co je pro vás konformní a co ne. Každý si to může vyložit, jak chce. Trošku je to dělané tak, že jáMOR je řekněme sekta, kdežto Zapomenuté podniky jsou volnomyšlenkářské. Ale, jak říkám, divák je každý jiný a možností je tudíž mnoho.

Bývali jste ZUŠ Střezina a nyní jste studio Divadla Drak...

Je to tak. Vede nás Filip Huml Král, což je herec Divadla Drak a muzikant. Právě on si nás převzal ze ZUŠky na Střezině v Hradci Králové. A teď již pět let působíme pod Divadelním studiem Drak. Myslím, že už to tak zůstane.

Kolik jste pod tímto studiem vytvořili představení?

V melounovém cukru je pátou inscenací, kterou jsme pod Drakem udělali. Na repertoáru máme všech pět. Máme starší hru Obsese, která

vznikla ještě v ZUŠ, hrajeme dva Shakespeary, Večer tříkrálový a Mnoho povyku pro nic. Hrajeme jednu autorskou pohádku O velkém draku, kterou napsal Filip Huml Král a pak představení, které jste viděl dnes.

Podle toho, jak je scéna složitá, asi nebylo jednoduché přenést představení do jiných prostor...

Je to skutečně složité. Když jsme hru zkoušeli, říkali jsme si, že se rozhodně nejedná o zájezdové představení. Potom jsme postoupili na Šrámkův Písek a museli hrát úplně v jiném prostoru, než na jaký jsme zvyklí. Nedopadlo to špatně. Teď jsme tady a troufám si také říci, že jsme to zvládli. Je to ovšem strašně náročné. Jak na stavbu, tak na světla a pochopitelně i na pohyb herců v tomto prostoru.

A další plány?

Máme spíše vizi, ale nerada bych jí prozrazovala. Mohu pouze říci, že to bude možná trochu navazovat na styl Melounového cukru. Filip má asi pět vizí. Musíme jej teď trochu ukočírovat nějakým směrem. Nechte se překvapit.

Honza Švácha

Brautiganův tygr v pění dní

RECENZE

Divadlo, stejně jako i jiné druhy umění, má i tuto dobrou vlastnost: evokuje, podněcuje, vybízí k myšlenkám. A proto si dovo-
lím hned dvě takové čtenářům této recenze
(V melounovém cukru zatím neobalené)
předestřít:

Evokace první. Když jsem kdysi jako stu-
dent brigádně vypomáhal v nejmenovaném
knihkupectví, chodívala se středoškolská
mládež pravidelně ptát na jisté tituly, mezi
nimiž zastával čestné místo (Saroyanův)
Tracyho tygr v závěsu následovaný (Brauti-
ganovým) „melounovým cukrem“. Tracyho
tygra vypustili z klece v minulých sezónách
jaroměřští, letos se cukrem obalili hradečtí.

Mladá generace na oba oblíbené autory
zjevně nezapomíná.

Evokace druhá. Před pár dny jsem zhlédl
filmovou verzi slavného Vianova románu
Pěna dní režírovanou (mým oblíbeným)
Lucem Gondrym. Bylo to barevné, místy
působivé, tu a tam působivé a přitom nuda
a prázdnota k uzoufání.

Ted' ale zpět k tam, odkud se mé podněty
vzaly. V melounovém cukru. Chtěl-li bych
být stručný a vyhýbavý, mohl bych čtená-
ře odkázat na anotaci, kterou si (diváci)
mohou přečíst v programové brožuře. Čtete
program, tam to všechno je. I s douškou,

že je to „podívaná, jež se vás dotkne jen tak,
jak jí dovolíte.“ Což o to, já bych dovolil, ale
jí se nějak nechtělo...

Vyprávět snově fantastní příběhy není
obvykle ani snadné, ani žádoucí. Neboť
konstatovat, že tygři jsou zlí (a nebo vlastně
možná hodní?), že občas někoho seže-
rou a že tu a tam někomu zlomíme srdce
(až se z toho třeba i nevyliže), by bylo více
než banální. A nebylo by ani spravedlivé
domnívat se, že příběh je na hradecké in-
scenaci to klíčové. Ačkoli nějaký nám herci
vyprávět zjevně chtějí, až tak činí mnohdy
na hranici srozumitelnosti (kde že se to
vlastně odehrává? v „Jámu“? nebo snad
v „Javoru“?).

Vyprávění by navíc neškodila o pozná-
ní větší herecká soustředěnost a zejména
prezentnost, či pouhé skutečné herecké bytí
na jevišti.

Hrací prostor k tomu mají herci totiž
výtečný. Takový, který by mohl skvěle kore-
spondovat s tajemným světem, do nějž by
nás chtěli svým vyprávěním zavést. Diváci
sedící mezi hracími moly/mosty vedoucími
odněkud někam (či odkud nikam?) jako
by byli součástí nadreálného světa - jako by-
chom se mohli stát krajinou plnou tajemství
a iluzí. Mohli, ale...

A přitom mě mnohé těší: dobrá scéno-
grafická koncepce, nápaditá a rozumná
hudební dramaturgie, snaha o nekonvenční
light-design. Spousta kvalitně odvedené
práce, množství pečlivě připraveného mate-
riálu. Navíc precizně promyšlená, vnějškově
vytvářená forma hereckého projevu. To
vše dokážu pochopit, to vše vnímám. Pak
ovšem také vnímám herce, kteří nedokáží
naplnit prostor svými výkony. Pak ovšem
sleduji herce, kteří říkají slova, namísto
toho, aby je svedli zahrát a předat jejich
významy. Pak ovšem sleduji herce, kteří
možná někdy tušili, ale dnes se jim do toho
příliš nechtělo.

A proto jako divák sedím v hledišti a vr-
tím se. Nelíbí se mi, co vidím, a ani nemám
chuť si Brautigana po letech znovu přečíst.
Škoda. Formalistní (artové) divadlo se totiž
bez obsahu neobejde. Ani když ho servíru-
jeme v melounovém cukru.

Petr Christov

ne
světla se
dnes
zvláštní
nevím
masky
složitě
hrůza
fot
fuj podmanivé
působivé
nadechni rozpaky zrní
vlasan hluboko
nelíbilo
super

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací blesko-
vých reakcí diváků ihned po představení. Čím
větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej
diváci v souvislosti s představením pronesli.

Pastička na hipíky

RECENZE

Americký básník, romanopisec a povídkář Richard Brautigan, od jehož úmrtí uplyne letos v září třicet let, napsal svoji fantasmagorickou vizi post-apokalyptického světa In Watermelon Sugar přesně před padesáti lety. Prvního vydání se dočkala až o čtyři roky později, v Čechách vyšla poprvé až v roce 1986. Právě toto vydání, v překladu Olgy Špinarové, s ilustracemi Jiřího Šalamouna a doslovem Martina Hilského, bylo první knihou, která mi otevřela vhléd do podivně poetického a široce rozkročeného Brautiganova světa. Rychle za sebou jsem zhltnul všechny jeho tehdy dostupné knihy, a už jsem se k Brautiganovi nikdy nevrátil; můj jáMOR se plní prachem již téměř dvacet let. Proč, to jsem pochopil až dnes.

Na inscenaci V melounovém cukru královéhradeckého souboru Q10 jsem se těšil v rozechvělém očekávání podobných pocitů, které mě posedly při setkání prvním. Jenže tentokrát se nedostavily. Inscenace je to vskutku zdařilá a nápaditá, počínaje prací s prostorem: sál protínají diagonálně čtyři mola postavená kolem malého pódia a diváci jsou jimi rozděleni do čtyř trojúhelníkových sektorů. V jáMORu, komunitě jistě trochu podobné té, v které byl román napsán, žije vypravěč, jehož jméno se nikdy nedozvíme. Dozvídáme se zato retrospektivní formou vyprávění o historii komunity, jejích obyvatelích, jejím okolí a jednotlivých situacích, které zmíněné propojuje. Je to aluzivní, pokřiveně mystický hippie trip, v němž hodní chtějí být hodní a spolu, a odpadlíci jsou hříšní a pijí. Celé to ještě v minulosti komplikovali antropomorfní tygři, kteří obyvatele komunity terorizovali, ale teď už jsou naštěstí vyhubeni. Místo jejich posledního odpočinku bylo přebudováno na pstruží líheň, a inscenátoři ji umístili

jako středobod všeho dění pod již zmíněné centrální pódium.

Divadelní adaptace pietně zachovává krátké nechronologicky řazené kapitoly románu, v kterých se střídají epické pasáže s dialogy. Dvě mola slouží jako vstupy na scénu, dvě jsou domečky dvou postav: vypravěče a Charleyho, zakladatele jáMORu. Hraje se všude: na molech, uprostřed na pódium, za diváky, vedle diváků a téměř i nad diváky. Do toho zní hudba reprodukováná i herci interpretovaná, světelných změn je jako o život, mlhostroje jedou na plné obrátky, oči si užívají lukulské hody obrazů, postavy se milují i vraždí, křičí i šeptají. Herci srozumitelně artikulují, situace jsou – pokud ovšem sedíte na místě, z kterého bylo režírováno – pochopitelné, jasně členěné, pracují se zkratkou i znakem. ALE... někde hluboko pod povrchem cosi hníje. A to něco je ono angažované téma, které se nám snaží všemi zmíněnými prostředky sdělit. Abychom na sebe byli všichni hodní a že ten, kdo odejde či stojí opodál, je přinejlepším divný, přinejhorším mrtvý. Nejspíš budu za svůj názor opět veřejně pranýřován Janem Císařem, ale tohle téma, těmito slovy, touto formou a s těmito herci nejsem ochoten skousnout, zpěčuje se mi v mozku a především chápou, proč mě tehdy v čerstvém dozvuku sametové revoluce V melounovém cukru oslovilo a dnes už ne.

Zdařilá inscenace tak stojí na hliněné noze dramaturgie, která nehovoří k dnešku, ale užívá si pouze hravost předlohy, kterou dosti polopaticky traktuje skrze množství ilustrující obrazivosti, a co je nejdůležitější, působí nerozhodnuta, zda náhodou není vše naopak a hodní jsou ve skutečnosti zlí a zlí hodní. Obrazivost leckdy divadlu stačí. U textu, jenž se tváří hravě a ve skutečnosti je angažovaný až na půdu, je toho však podle mě potřeba víc.

Ivo Kristián Kubák

První půlhodinu jsem se tomu smál, ale pak mě to chytlo – nevím sice, kdo byli tygři a tak... Nechápu, proč diváci museli být všude, i na těch místech, kde pro ně nehráli, kde jsem si mohl ukroutit hlavu a stejně jsem nic neviděl.

Velký snědý Kuncel

Mě se to hrozně dotklo emočně a nemůžu k tomu nic říkat. Ale je pravda, že jsem nepochopila, jak to bylo, ale nevdalo mi to – běžely mi tam vlastní myšlenky.

Verča

Velmi podnětné vizuálně, ale mám problém se scénářem – vlastně nevím, co mi chtěli říct a jsou mi nejasné věci v příběhu.

Diváčko

Musím se přiznat, že o předloze toho nic moc nevím. Když jsem na to koukal, snažil jsem se tomu porozumět. To nefungovalo, tak jsem se přestal snažit, nějak to přijde. A ani potom jsem ten pocit nedostal a odešel jsem zmatený. Nevím proč se tam dělo, to co se dělo a jsem z toho trochu zklamaný.

Filip Karda

Mě na tom zaujaly divadelní prostředky, myslím, že i proto jsou tady. Timing mi přišel trochu zdoluhavý, hodně mi padala pozornost. Bylo to takové abstraktní a pohnutá ke mně nedošla. Ale nevdá mi to.

Marťa

Mně se to líbilo po vizuální stránce a tam to pro mě končí. Seděl jsem v hledišti, koukal jsem na to, nemohl jsem odejít. Viděl jsem druhé představení a přišly mi tam slabší herecké výkony. Buď se šetřili nebo nevim.

Ninja z Mostu

Já vím jen, že jsem usnula, a pak po mě hodili párek, a to mě probudilo.

Bára

Facebooku jsem se vyhýbala tři roky

ROZHOVOR

Rozhovor s Romanou Zemenovou

Osobní výpovědi mladých lidí jsou žádanou záležitostí. Myslím, že Závisláci se v tomhle povedli hned ve dvou věcech – je tam téma, které je mladým hodně blízké, a navíc je to formálně zajímavé. Jak ten projekt vznikl?

Původně jsme měli širší téma - média, časopisy, televize a reklama. Facebook a sociální sítě byly všudypřítomné, protože oni jsou tam pořád připojení, je to jejich život. A tak nám to nakonec ze všech materiálů vyplynulo jako hlavní téma. Víme, že je to jen jeden pohled na věc, protože téma je velmi široké. Vůbec se nepasujeme na to říkat, že je to takhle nebo takhle, jen nabízíme určitý pohled na věc.

Pro mě tam bylo zřetelné i téma jakési manipulace...

Ne úplně manipulace, ale ovlivnění. To, co je ovlivňuje a jak.

Vznikalo představení formou etud?

Dlouho jsme hledali, skrze improvizaci etudky, hlavně princip, jak téma sdělit. Měli jsme nějaké nápady, ale dlouho trvalo, než nás třeba napadly ty klávesnice. A pak jsme hledali, jak to přes Facebook všechno jde. Původně nám představení narostlo, takže jsme je osekávali, protože by to bylo hodně zabalastované.

Děti do toho přispívaly konkrétními nápady?

Je to celé jejich. A bývá to tak vždycky. Když něco napíšu já, nechťejí to ani číst a vymýšlí něco sami. Tentokrát jsme měli i dramaturgickou hodinu, a text jsme psali na notebooku ve třídě na soustředění. Natáčeli jsme si nejdříve videa z improvizací, a z toho postupně vznikal text. Některé statusy jsme našli přímo na Facebooku, jsou autentické.

Při zpracování takového tématu se nelze vyhnout určité „černobílosti“. Jak vidíte Facebook a jeho působení?

Má to více rovin - hodně z nich je pozitivních a dávají určitý přehled o věcech, děti si sdílejí muziku, filmy. Není pravda, že nechtou, ale je fakt, že některé mají tendenci k zjednodušenému přístupu k zábavě a komunikaci, což pak způsobuje izolaci. Na tom jsme se dost shodli. Já sice Facebook mám, ale moc ho neznám. Spíše jen informativně napíšu nějakou zprávu, prohlédnu si, co je tam zajímavého, to je celé. Ale oni tam

opravdu tráví každou volnou chvíli, někdy se připojí i v hodinách, což je silně rušivý element. I když se třeba učí, jsou zároveň připojeni na Facebooku, nesoustředí se na jednu věc, ale jsou rozptýlení.

Je to silné téma v tom, že každý chce někam patřit. Dokud nebyl Facebook, vyplývala vyloučenost z kolektivu například z toho, jaké kdo nosil oblečení, jakou měl elektroniku. Facebook je ale obecně přístupný, takže je otázka, zda se někdo vylučuje schválně, nebo ne.

Každý je samozřejmě jiný, ale i tohle jsme vzali z reality - u dvou ústředních hrdinek jsem třeba vycházela přímo z nich. U Jitky, která hraje postavu, která schválně nemá Facebook, je to opravdu tak, že jí nevádí být trochu mimo, ustojí to. Nakonec na tom Facebooku je, ale netráví tam veškerý čas. U té druhé dívky je to tak, že v určité době s tím měla opravdu problém, a právě práce na našem představení jí pomohla získat nadhled. Děcka ale nejsou přesně taková, o jakých hrajeme. Už třeba tím, že mají jiné zájmy, chodí na dramaťák a dělají spoustu dalších věcí. Ve škole jsou ale svým způsobem donuceny stát se součástí „modrobílého světa“, aby nebyly mimo.

Už jste něco podobného dělali – myslím nějaké problémové téma mladých?

Dělali jsme před časem inscenaci Kompost, která byla o závislosti na drogách. Bylo to loutkové představení, vlastně taková alegorie, pohádka, a nebylo takhle přímočaré. Já sama taková témata nevyhledávám, Facebooku jsem se vyhýbala tři roky a tématu drog ještě déle. Ale pak už to bylo nevyhnutelné, protože si chtěli udělat něco svého. A tak jsme se o to pokusili.

Chtěla jsem se zeptat ještě na pohybovou stránku, ten tanec s klávesnicemi lze nazvat choreografií...

Pohybová stránka vycházela z jedné metody vyučování dramatu, která se jmenuje Úhly pohledu (viz kniha Anne Bogart – pozn. redakce). Prvotní postup je ta chůze na síti. Měli jsme na soustředění takový seminář, který dělala má dcera, která studuje na DAMU. A v tomhle představení se nám znalost té metody hodila.

Jana Soprová

TORZO NA DRUHOU, TURNOV
Z@VISLÁCI

Černobílá zpráva o modrobílém světě

RECENZE

Patřím k té malé slupině lidí, které nechává svět sociálních sítí chladným a kteří nemají na žádné z nich svůj profil. Nevím, dokážu-li se dostatečně vcítit do těch, kteří se vsílili. Sečteno a podtrženo, byl jsem překvapen, že právě mně světila Simona Bezoušková recenzi na inscenaci divadelního souboru Torzo na druhou z turnovské ZUŠ. Nakonec, proč ne. Z@VISLÁCI nejsou jen divadelní inscenací o lidech v modrobílém světě, ale také (a možná především) o lidech, kteří v něm (zatím) nejsou. O jejich izolaci. O tom, jak jsou mimo.

Záměr inscenátorů položit prostřednictvím divadla otázku, kdo je tady vlastně mimo, je nadmíru sympatický. Jednoduchý a stylově čistý jevištní tvar (režie Romana Zemanová) se navíc opírá o svěží a dobře sladěný herecký projev náctiletých interpretů.

Textová složka inscenace je evidentně výsledkem skupinové práce. Z toho pramení některé klady – mezi nimi fakt, že herci mají přirozený vztah k tématu, že jimi zpracované dramatické postavy působí na jevišti velmi autenticky a že se v jednoduchém příběhu pohybují jako ryby ve vodě. Ovšem také četné zápory... Dramatický příběh je pohříchu jednoduchý, vlastně poněkud slabý, příliš naivní. Chápu sice, že jeho cílem je obnažit odcizenost komunikace prostřednictvím sociálních sítí a stereotyp života „závisláků“. To ovšem ještě neznamená, že se nutně musí jednotlivé motivy opakovat, aniž by něčím dále rozvíjely téma nebo aniž by prostým opakováním se nějaké téma vyslovovaly. To, že je vzájemná komunikace

postav prostřednictvím modrobílého světa fádni a odcizená a že činí jejich život stereotypním, to všechno pochopím velmi dobře už v prvních minutách. Například dobře postavená komediální dramatická situace s narozeninovým večírkem, na kterém vedle sebe sedí shluk postav, které spolu absurdně komunikují prostřednictvím modrobílého světa, má úplně stejnou výpovědní hodnotu jako situace prvního rande. Ta pak děj ani téma inscenace ničím dalším neobohacuje. S motivem rozpadu jednoho skutečného přátelství ve prospěch mnoha přátelství virtuálních pracují inscenátoři příliš schematicky.

Zvolené téma je atraktivní a jistě aktuální. Nicméně jeho hustota v inscenaci není dostatečná. Inscenace se jmenuje Z@VISLÁCI. Ovšem o závislosti jakoby ani nebyla. Protagonisté jsou sice v jednom kuse připojení do modrobílého světa, jsou na něm závislí, ovšem inscenace už dál nezkoumá, jak tato závislost vzniká, jak se stupňuje, jak se v širším kontextu projevuje na kvalitě našeho života. Nehledá a už vůbec nenabízí nějaká východiska. Jen nahodile se dotýká problémů jako je například kyberšikana. Podá nám informaci, že tento jev existuje. Dramatické postavy se šikany dopouštějí, když společně pomlouvají jednu kamarádku a odmítají jí pomoci s tahákem. Je naznačen směr, kudy by se mohlo téma inscenace dále rozvíjet. Ale nerozvíjí se. Jde jen o falešnou stopu.

Z@VISLÁCI mají příjemnou atmosféru a dokážou potěšit diváky několika dobrými nápady. Herci jsou nadmíru sympatičtí

a odvádějí dobrou práci. Žánr komedie s písničkami jim sedí. Problém je v tom, že celý ten příběh je tak naivní a řešení tématu tak černobílé, že by se to celé dalo odvyprávět prostřednictvím jedné jediné písničky ve stylu Honzy a Franty Nedvědových. Divadelní inscenaci by slušela o trochu rafinovanější výstavba a o kousek hlubší ponor do tématu.

Luděk Horký

Originální, hravý, líbilo se mi to.

Anička

Bylo to takové hravé, skoro až pohádkové a úplně dobré téma, takové aktuální.

Bolavá nožička

Dvě bomby. Výpověď mladé generace o tom, co se děje, je dobrá. Děláme s děckama preventivní bloky na netolismus a internetové závislosti a pozorujeme úpadek komunikace. A mě jako člověka, který v tom dělá, nadchlo, že se toho tihle lidi chopili a neparodovali, pouze to předvedli. A ta zábavnost – mrazivá zábavnost – vzešla z toho, jak dobře to bylo provedeno. Co se týče toho, jakým způsobem popsali problematiku přátelství, vztahu, prožívání a komunikace – velmi luxusní záležitost.

Honza

Potěšilo mě, že přestože je to téma, které už je mnohokrát zpracované, řeklo mi to něco nového a bavilo mě to. Bylo to udělané dobře.

Dan Razím

Sám jsem si uvědomil, že tu svou komunikaci strašně zkracuju a zjednodušuju, až mě to děsí.

Robert

dobrá
facebook
líbilo
milé lajk
modrobílý
gymnázium
studen
špatný
osvěžující

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizacíbleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větší písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

Neznámí lidé nás oslovují jménem

ROZHOVOR

Rozhovor se souborem Jednabáseň Praha

Na co se vás normálně ptají v rozhovorech?

Julie: Nejvíc se nás asi ptají, jestli jsme si texty psali sami. Jestli je to opravdu autorské a opravdu pravé. Představení v lidech zanechává hluboký dojem a oni chtějí vědět, jestli je ten pocit oprávněný nebo jestli jsme to tak zahráli. Jestli ty problémy jsou fakt pravé a mohou tomu věřit i po představení.

Chovají se k vám lidé nějaké impertinentně, když se jim takhle odhalíte?

Anička: Akorát nás oslovují jménem, což je zvláštní...

Huen Vi: Oni nás znají a my je ne.

Jakub: A znají nás tak hlubinně.

S čím jste do inscenace šli, nebáli jste se?

Anička: My se nebáli, protože nebylo čeho. Eva (režisérka a vedoucí dramataku - pozn. redakce) nám řekla, že si můžeme napsat, cokoli chceme, a taky to tak dopadlo. Někdo to má osobnější, někdo to má trochu v jiných relacích.

Jakub: A mohli jsme si to jakkoli cenzurovat a nápady v našem bloku absolutně vetovat.

Julie: Myslím, že nikdo z nás nepočítal s tím, že by to mohlo být nějak použito proti nám. Napsali jsme to, co nás v ten okamžik trápilo, a ne uvažovali jsme o tom, jestli to bude dobré nebo blbé. Počítali jsme s tím, že to zahrajeme na našem závěrečném představení. Pak jsme to hráli třikrát a dneska taky třikrát.

Anička: Nevěděli jsme, že když nás navrhnou na Stodůleckém Písečku, že ty přihlášky máme posílat přímo my a ne ta přehlídka, takže jsme se nikdy nedostali dál než do kraje. Vždycky jsme byli nominovaní a nic.

Jakub: Zdůrazni prosím mou roli v tom postupu.

Anička: Kuba na to přišel a všechno to zařídil.

S čím jste šli dělat divadlo? Tehdy, když jste úplně začínali.

Julie: Mám doma video, na kterém je mi osm let. Máma mě tam vede do dramataku a ptá se: „Tak proč tam teda jdeš?“ A já, že babička mi říká, že se ráda předvádím. Je to strašně dávno.

Jakub: U mě to bylo jen tak. Potřebovali lidi do souboru, aby ten kroužek vůbec nezrušili, tak jsem řek: „Tak jo.“

Takže běžně hráváte spíš pro známé?

Julie: My vůbec moc nehrajeme. Půl roku nic neděláme, v prosinci se na něčem domluvíme,

v lednu to začneme zkoušet, že půjdeme na Stodůlecký Píseček. A na konci roku máme školní představení, všichni nám zatleskají a je to.

Říkáte sice, že jste se nebáli – přesto: co jste očekávali od Hronovského publika?

Všichni: No, to jsme se báli dost. Atmosféra tady je jiná než na Mladé scéně. Je tu hodně lidí, kteří tu v ničem nehrají a přijeli jenom očumovat a kritizovat.

„Facebookáři“ před vámi šli se svým tématem proti něčemu. Co vy - chtěli jste taky svým představením lidem něco ukázat? Třeba aby se nebáli mluvit o svých problémech?

Kuba: Já třeba (to je asi něco jiného, ale taky to s tím souvisí) doufal, že představení přinese nějakou osvětu. A když moje matka nedávno přišla a řekla, že někde bude další Vietnamec a jak je to hrozné, měl jsem takový smutný pocit.

A co říkáte na to představení před vámi?

Kuba: Máme dobrý, že jsme hráli po nich, protože nám skvěle rozjeli publikum. Díky bohu za ně.

Máte s nimi nějaké styčné body?

Kuba: Jsme taky na Facebooku. A zrovna když hráli, fotili jsme se na Facebook. No, asi s nimi něco společného máme, když na Mladé scéně řekli, že můžeme být v jednom bloku.

Julie: Hlavně to, že je to také autorské představení a že je o tom, co je aktuální pro náš věk a naši společnost.

Huyen Vi: I odlišnost od ostatních lidí, kterou tam má hlavní postava, Jíťa, ta myslím taky zapadá i k nám.

Mimochodem - jak se děsí damáci?

Anička: To se dělá různě. Člověk třeba k někomu přijde a řekne mu, že ví, kde bydlí, i když ho vůbec nezná.

Kuba: No tak já myslím, že ta scéna v kavárně, tak to jste taky v Disku a koukáte k baru na nějaké damáky.

Huyen Vi: Tam jich je tolik teplých...

Jan Mrázek

Správná pětka

RECENZE

Pět mladých lidí přijde na prakticky prázdné jeviště. Vypráví o sobě – co je baví, co je trápí, co o sobě ví navzájem. Trápí je různé a různě závažné věci – někoho menší-novost sexuální orientace, někoho menší-novost etnická, někoho milostné problémy, někoho pitomé učitelky a někdo jen o sobě nerad mluví.

Navzdory všem těm trápením je to pět hezkých, příjemných mladých lidí, kteří jsou vyrovnaní, mají se navzájem rádi, mají rádi svůj dramaťák, hledí do budoucnosti s optimismem a nebojí se nám nic z toho sdělit, a to i za použití tzv. velkých slov. A nic z toho nepůsobí vyumělkovaně, vychtěně, svazácky. Spíš nečekaně a potěšitelně důstojně. I to přátelské vzájemné shazování a sebeshazování má svou míru – zabrání tomu, aby se protagonisté brali příliš vážně, ale současně se z toho nedělá přehnaná událost, exhibiční vzájemné broušení vtipu.

Žádný z nich si také nevytláá srdce přes míru a nechce nás „šokovat svou upřímností“ – i to nejzávažnější v inscenaci, pasáž, v níž Huyen Vi Tranová alias Viki se svěřuje se svou zkušeností s agresivními i banálními podobami malého českého rasismu, je vlastně vzácně zklidnělá a vyrovnaná – žádná obžaloba křičená do tváře nechápající společnosti, vyrovnané konstatování s nadhledem.

Je v tom představení vlastně nečekaně málo na první pohled atraktivních věcí – hodně banalit, u kterých by se člověk až obával, zda jsou vůbec sdělné pro někoho

jiného než daného člověka a jeho přátele, žádné velké gagy či komická čísla, žádné šokující sdělení, žádné nesmlouvavé odhalování nitra generace. I tam, kde by inscenace mohla snadno spadnout k exhibování, v krátkém tanečním sóle Kristiána Mensy, je prezentace jeho (bez diskuse mimořádné) dovednosti vzácně uměřená a pokorná.

Že to všechno baví a drží člověka tu necelou hodinku v pozornosti, je zásluha nejen múzičnosti celé herecké grupy, ale dramaturgicky přesného strukturování materiálu a hlavně komediantsky suverénního tempa, v kterém si pětice herců střídá roličky v ztvárňování svých osudů a předává si roli vypravěče. Velký respekt pro vedoucí souboru Evu Hodinovou – nejen výborná pedagogická, ale i suverénní režijní práce.

Pět mladých lidí přijde na prakticky prázdné jeviště. Vypráví o sobě – co je baví, co je trápí, co o sobě ví navzájem. A ono to stačí, a ono to funguje a ono je z toho jakoby nic dost dobré divadlo.

Jan Šotkovský

Mně se to líbilo, protože je to výpověď naší generace, to s čím se potýkáme dnes a denně. Je to taková ironie života – nahoru a dolů, chvíli se ti posmívají, ale pak jsou tu kamarádi, kteří tě motivují.

Jiří z Facebooku

Obdivuju, že jsou schopní takhle otevřeně mluvit o svých problémech a líbí se mi, že se to objevuje i na jevišti.

Anička

Bylo to super, výpověď generace a myslím, že generační divadlo je jedna z nejdůležitějších částí amatérského divadla.

Pán Tritonu

Zpověď mladých lidí o tom, jakým způsobem prožívají svou odlišnost. Je pro mě zase důležité, že jsou schopni s tím pracovat. Jedna věc je, že to divadlo je důležité pro diváky, druhá věc je, že je to důležité pro herce. Je to krásná cesta – přijmout se a dát to ostatním najevo. Doufám, že to rozpoutá jakousi diskusi.

Honza

Strašně obdivuju tu otevřenost. Uronil jsem. Byl tam moment, kdy mi to spadlo a myslel jsem, že zaberu. Ale to bylo spíš ze začátku, než jsem pochopil ten koncept.

Robert

zpověď'
pestré jsou
vynikající výpověď'
dojalo mladí rasismus
upřímné líbilo

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

Jiří Adámek

SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ

DOC JAKO OD DOKUMENTU KE SCÉNICKÉMU TVARU

Jde o to učit se vnímavosti a pravdivosti.

Lidi ze semináře DOC jsem po celý týden vídala porůznu po Hronově, s lektorem, bez lektora, vášnivě diskutující v kruhu na trávě, postávající na nárožích. A teď jsem konečně usedla společně s nimi do kroužku k ranní intelektuální rozcvičce = hodnocení včerejších představení. Ale to hlavní mělo teprve přijít, když mě přijali do svého doupeře, třídy poseté papíry a rozházenými židlemi, s projektorem promítajícím na zeď či na tabuli momentky ze života Hronováků. Teprve postupně se dozvídám, co se tu vlastně děje. Až dosud sbírali – obrázky, písničky, citáty, hledali na internetu, zkoušeli využití mikrofonu, kříd, prostoru.

„Původním tématem měli být nepřizpůsobiví. Ohromně se mi to jako téma líbilo, a měl jsem důvod, proč zrovna tady jsem s tím chtěl vyrukovat. Ale pak, když jsem si s tím doma hrál, zjistil jsem, že to jako zadání nefunguje. Protože na internetu vylezly buď náckovské nebo protináckovské texty. Ani jedno by pro nás nebylo užitečné. A tak jsem hledal dál, nakonec jsem zjistil, že opak toho – normální člověk – má na internetu kvanta odkazů, tedy nejrozličnějších inspirativních materiálů“ říká Jiří Adámek.

A opravdu – téma normalita a normální člověk, jak se ukazuje, může být hodně inspirativní. Snad proto, že hranice normality se tak nějak rozplývají, a že v tomhle absurdním světě nám občas přijde na mysl otázka, zda jsme či nejsme normální. Listuju v hromádce papírů, a nalézám definici, kterou napsal jakýsi DrSC: „Normativní normalita je dána předem experty stanovenou normou. Za anormální osobnost je např. označena osoba autoregulovaná, sociálně adaptovaná, integrovaná a individualizovaná, s přiměřenou sebedůvěrou a s adekvátním pocitem smyslu života.“ Hurá! – máme tedy definici. No jo, ale jak to doopravdy je? Jsi tak normální, jak se cítíš? Jak tě vidí ostatní? Nebo je to ještě jinak?

V tomhle semináři ale nejde o žádné analyzování normality své i obecné. Jde spíše o to, pohrát si s tématem, vytvořit něco, co vzniká z okamžiku, a je tedy autentické, spontánní. Není to ale vůbec lehké, lidi mají tendenci sklouzávat ke stylizaci, kliše, zdivadelnění sebe sama. Vůbec nejtěžší je jen tak text přečíst, najít vhodný okamžik, kdy vstoupit do „procesu“.

„Všechno je to založeno na překvapeních,“ říká Adámek. „Je to takový zvláštní balanc, snažím se to co nejvíc nechávat na nich, ale skrytě je vedu tak, aby to získalo nějakou tvář, a přitom to neztratilo tajemství.“ A tak někteří aktivněji, jiní s trochou popostrčení vstupují do prostoru, promítáním obrázků „normálních lidí“ v potměšném sále prorůstá svědectví jednoho ze seminaristů o tom, jak hledal normálního člověka nejprve na aukro.cz, mapy.cz, též na wikipedii, ale i na stránkách svého zaměstnavatele, ale nikde ho nenašel. Do toho vstoupí se svou básní – esejem o normálním člověku další seminaristka. Zdá se mi to docela působivé, ale ostatní nemilosrdně kritizují, a tak je třeba začít znova. A do prostoru vstupují další, někteří třeba jen přejdou, usednou, vypadají zdánlivě nezúčastněně, jako zástupci „bloumající“ a „čekající“ veřejnosti. Vznikají tak nenápadně, jakoby mimochodem, vrstvy příběhů, útržky myšlenek, nálad, pocitů. Křehká rovnováha. Aby slova zněla samozřejmě, jen tak mimochodem, abychom byli všichni součástí, uvnitř i vně zároveň.

Intuice, spontaneita, intimita, přirozené vstupování do prostoru a odcházení z něj. Zdá se to jednoduché, a přitom je to nejtěžší.

„Střetávají se tu lidi od 16 do 55 let. To, co tady prožíváme, by nemělo působit ornamentálně. Dotýkáme se věcí, jako je vztah člověka ke světu a zpětně k sobě, vztah světa k člověku. Trik je v tom, že moc neanalyzujeme, jde spíš o to, co koho napadne. Nešpekuluje o tématu, necháme zaznít, co intuitivně vyplyne. Jde o to učit se vnímavosti a pravdivosti.“

Bonbónek na závěr. Poslední necelou hodinu trávíme na návštěvě – v dílničce u muzikantů. A najednou, jako by uzrálo téma normálního člověka. Vybublá na povrch ve společném improvizovaném voice bandu obou skupin. Funguje to, jako by do sebe zapadly dílky mozaiky. Odcházím a do kroku si prozpěvují: „Jsem normální... v podstatě jsem normální.“

Jana Soprová

Karel Vostárek

SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ

L JAKO LOUTKA ANEB SPÍČÍ ENERGIE

Udělej si sám

Jak řekl jeden z účastníků semináře: „Jsem ve věku, kdy nepotřebuju být překvapován. Pro to chodím ke Karlu Vostárkovi.“ Je to skutečně tak, semináře s Karlem Vostárkem (ať už loutka nebo maska) a vůbec semináře tohoto střihu, se nemění – vždy je to dopoledne plné výtvarné práce, při níž si můžete povídat, buďto o uplynulé noci v Tritonu nebo třeba i o loutkách, jejich teorii, historii atd. To, co pro některé lidi může být výhodou, je pro nás redaktory mnohdy neřešitelným problémem: „Jak to napsat jinak a znovu originálně?“ Rezignuji tedy a zjišťuji, že dělám dobře. Není totiž lepšího způsobu, než pojmut tento seminář stejně tradičně jako je tradiční on sám, totiž jako návštěvu, na které poslouchám, o čem se mluví.

Nejvíce vypráví sám Karel Vostárek – znalec loutek od manipulátora až k patě. „Tady jsme měli papír, a první hodinu jsme na tom demonstrovali různé použití materiálu, různé funkce jako zvuk, pohyb – výborné. Kdybych se jim to snažil sám demonstrovat, tak to nevymyslím, nebo by mi to dalo strašnou práci dát dohromady. Jsou tvořiví a nápadití. Ten materiál má zvuk – různé typy materiálu se mohou k sobě vztahovat a vytvářet nějaké sdělení už samy o sobě.“

Mohlo by dojít k omylu, že fascinace materiálem činí z loutkářství činnost materialistickou. Idea, která se za prostým pojmem loutky skrývá, je ovšem bezbřehá – v mnohých kulturách až náboženská. „Indický výraz pro loutku je sutraprota a pro Boha sutrahara, což znamená „ten, který tahá za nitě.“ Tedy loutkář. Literatura v mnoha případech popisuje, že jsme do jisté míry loutky a vnímáme stvořitele jako manipulátora.“

Každoročním tématem těchto reportáží je rozdíl mezi maskou a loutkou – nemohu vás nechat déle čekat. „Loutka i maska lidi provází asi odjakživa. Loutka je hračka, jakýkoli klacík nebo kamínek, které si dítě vezme a v jeho představě se promění – a v tu chvíli to vnímám i já jako rodič. Masky má základní funkci ochrannou (i maska na chladiči auta, maska potápěče, maska bankovního lupiče). I funkce loutky je ochranná – ale víc. Když si vezmeme, kde

se loutka objevuje v běžném životě, můžou nás napadnout třeba figury při crash-testech. Kdybych to formuloval nějak pro pochopení – oblek pro kosmonauta je maska, kdežto loutka je ten robot, který tam před nimi vyjede, a oni ho z bezpečí sledují.“

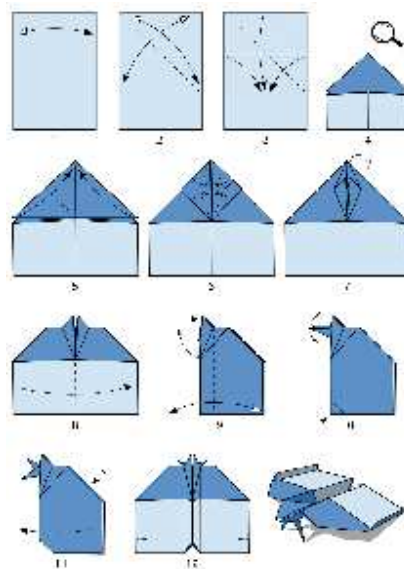
A co si lektor myslí o případném zařazení českého a slovenského loutkářství na list UNESCO? „Když se člověk zamyslí, jaký je v současné době atraktivní vývozní artikl, co ho napadne? Mluvil jsem s Indy, kteří byli v Česku a ptali se, co si koupit. Tak říkám, že třeba pivo a oni, že to je všude. Škodovky tam taky mají. A oni najednou říkají: jé, to je úžasný, tyhle loutky. Je to tak, že řady obchodů s loutkami na Královské cestě doopravdy odpovídají poptávce. Jsou samozřejmě strašné, ale najdou se i obchody, kde se seženou zajímavé věci od renomovaných loutkářů. Česko je v kulturním světě vnímáno jako loutkářská velmoc, což je v dnešní době z vnitřního pohledu paradoxní, protože ten zájem spíše ustupuje.“

Samozřejmě bych křivdil semináři, kdybych ho bral jen jako nějakou dílničku pro volný čas – výstupní předváděčka je plánovaná. „Abychom nedělali na sucho, vzali jsme si nejjednodušší a nejkratší hru od Shakespeara, a to je Macbeth. Předpokládám, že na konci uděláme předváděčku na principu středověkého mansionu, kdy každý bude mít svou sekvenci. Návaznost bude taková hypotetická, ale jde hlavně o to ukázat, jak pojednat situaci a jak s tím fungovat.“

A jak se na to dívá dlouholetý frekventant semináře Honza, autor úvodní citace? „Loutka může být cokoli. Nemusíš s tím nic dělat, vezmeš papír do ruky a je to loutka. Cokoli, čemu dáš život, je loutka. A taky se mi líbí, protože jsem založením dost velký egoista, že u loutky musíš na své ego zapomenout a dát ho loutce, aby mohla hrát. Je to taková vnitřní očista.“

Pokud tedy může být loutka cokoli, nabízím vám možnost k případnému prvnímu krůčku do loutkářského světa (můžou se připojit i zralí loutkáři). Tento zpravodajový list opatrně vytrhněte a podle návodu níže poskládejte – vznikne vám vlaštovka – jedna z nejjednodušších loutek. Tu pošlete po větru – Karel Vostárek k tomu říká: „To je taky důležitý moment, když to začne fungovat samo. Najednou to žije, my tomu dali jen impuls a začne to dělat něco tajemného, co předem nemůžeme ovlivnit.“ Koukejte se za ní, jak letí, a užívejte si pocitu, že jste vtiskli život.

Jan Mrázek

DĚTSKÝ SEMINÁŘ

SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ

Loupežnictví děti chytlo

Říká lektorka Dětského semináře Markéta Šafáriková

Dětský seminář funguje jako výtvarná dílna, krejčovna, čítárna, herna a trochu i odpočívárna s divadelním nádechem pro děti, případně i jejich rodiče. Ráno se sejdeme obvykle v počtu pět dětí a jeden až tři dospělí (včetně mě). Původně byly přihlášeny děti jenom dvě, ale velice rychle jsme se našťestí rozrostli, a to ne jenom o děti, ale i o jejich dospělé. Naši nejmladší seminářistky jsou dva a půl roku, na seminář s sebou každý den vodí svoji maminku a ještě svoji starší sestru (4 roky), všechny tři jsou moc šikovné. Věk ostatních dětí je kolem šesti a deseti let. Sešla se tu moc fajn skupinka, která se úžasně

doplňuje. Většinu času trávíme „prací a hrou“ ve třídě ZUŠ na Palackého ulici, ale ve středu jsme šli pokreslit pár chodníků a pak jsme zašli vyzkoušet open air posilovnu v parku.

Seminář má své ústřední téma. Objevilo se nějak samo a v pravý čas. Pár týdnů před Hronovem mi přišla shodou okolností do ruky kniha „Ronja, dcera Loupežníka“ od Astrid Lingrenové a musím se přiznat, že mě úplně očarovala. Představa, že se ponoříme do loupežnického světa, mě jednoduše nadchla. Tolik možností, inspirace, her a svobody! Zároveň přišla i trochu obava, jestli to bude pro děti to pravé a jestli se mi je podaří vtáhnout do hry, naplnit celý týden a ukázat jim i něco nového.

Naštěstí to jde nějak samo. Loupežnictví děti chytlo a knížka také (vzala jsem ji s sebou a každý den si z ní čteme). Pojala jsem to hlavně jako výtvarnou dílnu. Začaly jsme výrobou kostýmů,

šperků a ozdob, aby si mohly sami pro sebe něco vytvořit, osahat si materiály a začít se proměňovat v „loupežníky a loupežnice“. Přivezla jsem různé zbytky látek, korálků a malých věcíček, které našťestí u dětí vzbudily zájem, takže to na začátek dobře zafungovalo. Postupně začal do naší práce víc a víc prosakovat příběh Ronji a Birka a Matisova hradu a dětem to prostě samo roste pod rukama. Už máme hrad, kurník se slepicemi, bambitky, les, lodě, liščí doupě, větrnice, nádherné jídlo. Začínáme vyrábět papírové loutky, a pokud všechno půjde hezky, možná si i něco (nebo na něco) zahrajeme.

Myslela jsem, že dětí bude víc, ale tenhle počet je pro naši práci ideální – je čas a prostor věnovat se každému dítěti. Děti mě překvapují vlastně každý den, hlavně svou chutí do práce, nadšením a hromadou nápadů. Ale opravdu mě šokovaly tím, když na Loupežnický hrad vztyčily Českou vlajku. Na otázku proč odpověděly: „Protože jsme čeští loupežníci.“ Ta vlajka tam visí už třetí den, a já pořád nevím, co si mám o tom myslet. Já bych ji tam nedala

Markéta Šafáriková

MAMUTO říct?

Když krásná žena
z kárky plné šrotu
chce postavit mi chrám
Tak to neodmítám!

Když objektem stane se
párek v rohlíku
na tácku s hořčicí
Začnu být toužící?

Když Kámen pomalu
ale jistě sune se
zprava doleva
Taju jak z dortu poleva...

Jasanka Kajmanová

Pocity

Zdá se ti, že spíš? To je jen tvá niterná představa. Nejsi nic.

Nic neznamenáš, nikdo by nebyl zasažen.

Nikdo by neplakal. Pak nejsi.

Nejsi ty a nejsou ostatní.

Nedýcháš. Nemáš žádné pocity. Jsi prázdný.

Nejsi.

Začne to jako drobné brnění v konečcích prstů.

A hvězda stoupá výš po obloze. Před ostatními se cítíš jako nahý.

Nejsi.

Pak přijde náraz. Prochází tebou to nevýslovné vzrušení, vzrušení ze smrti.

Z neznámé hlubiny.

Kdo jsem já, abych soudil?

Máš na noze červa. Je tlustý jako ta žena z protějšího domu.

Páchnou ti myšlenky.

Proč se bojíš stínu? Vždyť je to malé koťátko.

A co tvoje pocity?

Čemu zase nerozumíš? Nemusíš nic.

Nejsi.

Loni jsem v sebevražedně psychedelickém záchvatu sepsal tuto báseň. Také vás JH tak vyčerpává? Cítíte se zbyteční? Máte pnuti?

Chcete se svěřit? V takovém případě napište na e-mailovou adresu mampnuti@seznam.cz.

Náš nihilistický králíček poradí rád. Je to kamarád.

Vít Malota

Autorská soutěž Oříšky pro popelku

O nejlepší předlohu pro činoherní divadlo pro děti

NIPOS-ARTAMA ve spolupráci s organizátory Celostátní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti POPELKA Rakovník vyhlašuje autorskou soutěž OŘÍŠKY PRO POPELKU.

Smyslem a cílem soutěže je iniciovat a podpořit vznik nových textových předloh pro činoherní divadlo pro děti a rozšířit rezervoár kvalitní dramatiky určené dětskému publiku. Oblast činoherního divadla pro děti je v kontextu veškerého divadelního dění skutečnou Popelkou a jednou z příčin je právě nedostatek kvalitních předloh. Soutěže se mohou zúčastnit autoři starší 15 let s původní hrou nebo dramatizací literární předlohy v českém jazyce, jejichž adresátem jsou děti a mládež do 15 let.

Soutěž je anonymní. Texty zaslané do soutěže budou pořadatelem předány odborné porotě bez označení autorů. Odborná porota bude sestavena nejméně ze tří divadelních odborníků, zejména dramaturgů, zabývajících se oblastí divadla pro děti.

Nejlepší práce budou oceněny finanční cenou:

1. místo částkou 10.000 Kč

2. místo částkou 6.000 Kč

3. místo částkou 4.000 Kč

Pokud by nastala situace, že by se v soutěži objevil text z hlediska celkového kontextu soutěže svou kvalitou natolik mimořádný, je v pravomoci odborné poroty rozhodnout o kumulaci cen. V případě, že by úroveň textových předloh nesplňovala záměr soutěže, je v pravomoci odborné poroty finanční ceny neudělit.

Uzávěrka doručení textů je 30. září 2014. Vyhlášení výsledků soutěže proběhne 16. listopadu 2014 v Rakovníku.

Soutěžní texty posílejte ve 3 vyhotoveních doplněné o samostatný list s prohlášením o souhlasu se zařazením do autorské soutěže spolu s jménem, adresou, telefonním číslem a e-mailem. Texty je možné posílat poštou nebo elektronicky. Do soutěže budou přijaty texty nové, které nebyly jevištně realizovány do termínu, kdy je autoři přihlásí do soutěže.

Kontakt: NIPOS-ARTAMA, Mgr. Simona Bezoušková, Fügnerovo náměstí 1866/5, P. O. Box 12, 120 21 Praha 2, tel.: 603 584 489, e-mail: bezouskova@nipos-mk.cz

-sb-

Kdy a kde proběhnou předváděčky seminářů?

O dřívejšíka proběhlo několik změn, tady je finální harmonogram:

Pátek 8.8.

22:00 – Jiráskovo divadlo – seminář I jako IMPROVIZACE a H jako HUDEBNÍ SEMINÁŘ cca 23:45 – u obřadní síně na hřbitově – seminář BOJ jako BÁSEŇ, OBRAZ, JEDNÁNÍ cca 0:30 – 2:00 „Myšárna“ (tělocvična v ZŠ na náměstí) – SD jako SVĚTELNÝ DESIGN (předváděčka potrvá cca 10 minut a bude přístupná po skupinách – na místě bude možné napsat se na konkrétní čas)

Sobota 9.8.

9:30 – Sál Josefa Čapka – semináře JL jako METODY JACQUES LECOQ, S jako STORYTELLING, DOC jako OD DOKUMENTU KE SCÉNICKÉMU TVARU a P jako PANTOMIMA po skončení – před Sálem Josefa Čapka – seminář L jako LOUTKA po skončení – ZUŠ Palackého - výstava prací dětí z Dětského semináře

-red-

Jiráskův Hronov je svým 84. ročníkem v roce 2014 nejstarší kontinuálně každoročně konanou divadelní přehlídkou svého druhu v ČR, ale i v Evropě a nejspíš na celém světě? To asi víte, neboť se tím Hronov po právu pyšní, a někde jste tu informaci museli nutně zachytit. Méně bude známo to, že je tu silný konkurent, a to Scénická žatva v Martině na Slovensku. Pokud pohlédnete na stránky tohoto festivalu, dozvíte se, že se letos v Martině koná již 92. ročník soutěží slovenských divadelních souborů a že jej slovenští kolegové označují rovněž za nejstarší divadelní festival v Evropě. Pod názvem Scénická žatva se však festival koná až od roku 1970 a festivalová tradice zde nemá kontinuitu srovnatelnou s festivalem hronovským, byť byla započata již v roce 1923, tj. o osm let dříve.

Opusťme zahraničí a spor českých a slovenských divadelníků o prvenství a pohlédme na to, které další divadelní festivaly a přehlídky v ČR se počtem svých ročníků blíží Jiráskovu Hronovu. Má zjištění jsou bez nároku na úplnost, a pokud bych někoho opominul, nechť mi promine a hlavně, ať mi o tom dá vědět. Vyhledal jsem 16 divadelních přehlídek, které budou mít za sebou v roce 2014 nejméně 50 ročníků.

Takže popořádku od nejstarších: 67. Klicperův Chlumec 2014, 67. Polické divadelní hry Police nad Metují 2014, 65. Pojizerské

divadelní hry Dobruška 2014, 63. Loutkářská Chrudim 2014, 59. Těškovické jaro Těškovice 2014, 58. Šrámkova Sobotka 2014, 57. Wolkrův Prostějov 2014, 57. Divadelní festival Napajedla 2014, 57. Libochovické divadelní jaro Libochovice 2014, 53. Třeštské divadelní jaro Třešť 2014, 53. Šrámkův Písek 2014, 52. Poděbradské dny poezie 2014 (do r. 1989 Neumannovy Poděbrady), 51. Meziměstské divadelní hry Meziměstí 2014, 50. Mezinárodní (dříve Moravský) festival poezie Valašské Meziříčí 2014.

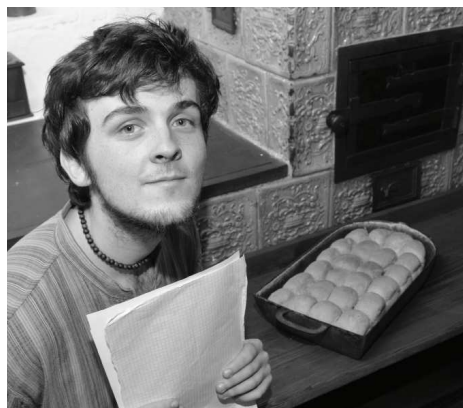
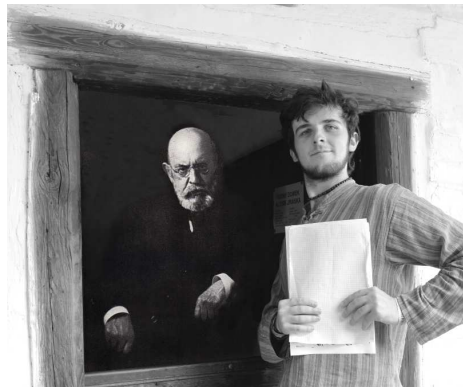
Když už jsem se zmínil o 92 ročnících soutěží slovenských divadelních souborů, nemohu nezmínit z české provenience 50 ročníků divadelních přehlídek (okresních, mezikrajových, krajských) v Karolince (do roku 2012), 51 ročníků divadelních přehlídek (různě zaměřených) v Havlíčkově Brodě 2014 a 62 ročníků přehlídek v Radnicích (42. Divadelní přehlídka Radnice 2014 + 21. Radnický dráček 2014).

Pokud bychom připustili sčítání různých přehlídek v jednom místě, patrně by hrálo prim město Bechyně s nejméně 150 ročníky různých divadelních přehlídek (zaznamenáno od roku 1985): 22. Bechyňské jaro 2014 (krajská dětských DS), 33. Divadelní Bechyně 2004 (celostátní ASUT), 22. Divadlo v trávě 2014, 3. Divadlo ve stodole 2011, 22. Faustování 2013, 3. Loutky v Bečyni 2002 (krajská), 25. Nahlížení Bechyně 2014 (studentské a věkem mladé soubory), 20. Bechyňské perlení 2014 a další jednotlivé přehlídky.

Kdybychom sledovali širší záběr přehlídkového divadelního dění, a to jen od 30 ročníků výše, rozrostl by se tento statistický přehled nejméně o 30 přehlídek.

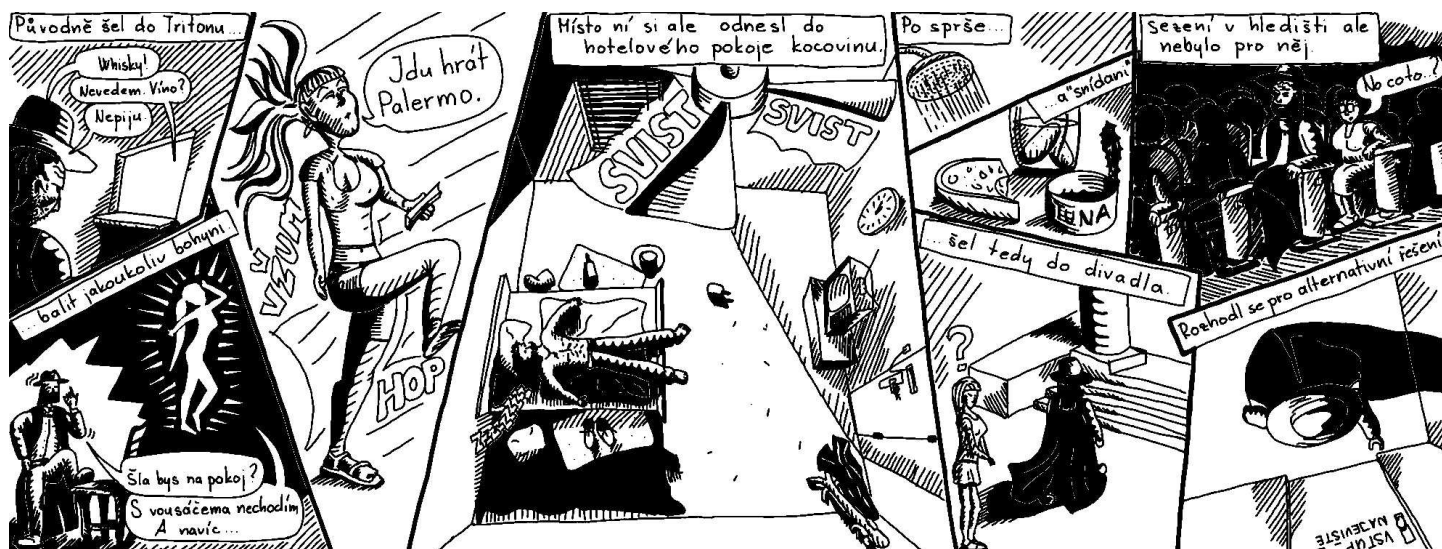
Milan Strotzer

VTĚRKA MRÁZEK

Častým hostem v domě u Jirásků. Na první fotografii během odpolední disputace na druhé fotografii, těšící se na bučky paní Jiráskové. (Mimoходом, mnozí jste si jistě všimli, že jméno Jana Mrázka se objevilo i v opeře Zmrazovač. Děkujeme.)

STRIP

Třetí kolo

V minulých dílech jste četli: tři hrdinové z Mostu míří kolmo (tedy na kolech) do Hronova. Cesta je samý kopec, pauza na cigáro, špatný vtip a utrpení.

164 km – V nohách máme tisíc mil a zastavujeme se na cigaretu na zastávce, kde vykonáváme cosi uprostřed kopřiv. Bára si popálí stehna a zadek. Jásáme nad tím, že nás už nebolí zadky, a smutníme nad tím, že nás bolí kolena. Ale jedeme dál.

180 km – Lázně Bělohrad – hledáme lékárnu, místní říkají, že zavírá v 11 hodin. Nesnášíme místní. Kolena umírají a Pavel s Bárou za každým šlápnutím vydávají zvuk

ky připomínající orangutany v říji. Ondra si dal další energickou žvýkačku a vypráví vtipy, které nechápu ani duchodci, ani počasi.

185 km – Bára přejíždí slimáka a skládá mu písničku: „Slimáci se ženili, hlen, hlen, ženili, celý kolo mi zasvinili, hlen, hlen, zasvinili.“ Pavel říká, že to není kolo, ale cosi s dvěma pneumatikami. Ondra na nás čeká dva kilometry před námi.

187 km – Ondra čeká a objednává pivo pro mrzáka a malinovu pro „slečnu Stehno“. Vyhlížíme Dvůr Králové, ten ale nepřichází. Jedeme opět kamsi nahoru a nepřestává pršet. Jsme schvácení, nevrlí a našťvaní. Bára říká, že už nikdy nedá na Pavlovy nápady, a Ondra je pořád naspídaný jak raketa a znovu ujíždí. Pavel ho chce zabít, Bára nařká a vymýšlí další sloky Slimáci písničky. Pavel nesnáší kopce, Ondru, Báru, slimáky, cigánata, duchodce a místní.

190 km – Jedeme z kopce jako blázni, Ondrův tachometr ukazuje 50 km v hodině. A NELŽE! Bára v této rychlosti navrhuje selfie, Ondra, který jede před ní, na místě zastavuje a neuvědomuje si, že i auto bez brzd má lepší brzdy než Bářino kolo. Pavel na něj křičí, že je hovado. Bára konečně nemá problém se snídáním. Převlíká se.

191 km – Dvůr Králové. Objednáváme si v hospůdce na náměstí. Kupujeme stahovací obvazy a obvazujeme si navzájem kolena. Ondra zve kamaráda, který říká, že dalších deset kilometrů je jenom do kopce. Nesnášíme kamarády. Váháme. Vlák, nebo kolo – tot' je ta otázka. Bára to rozhrěší.

V příštím díle se dočtete: Pavel začíná zpívat. Další kopec. Au, au, au!

Pozor - autorské čtení probíhá i dnes od 14:30 v Čapkárně!

Ondra Hyněš, Bára Gréeová, Pavel Skála

**Pěna dní
Resaurace Stella
Stella Artois
pale lager**

Slovo úvodem:

Chtěl bych tímto panu vrchnímu pizzerie Stella vysvětlit (když už na mě byl tak zlý, sarkastický a osočoval mě z šíření zavádějících informací), že i když jsem zatím neohodnotil Stellu Artois, tak ano, na úvodní fotografii pro rubriku Pěna dní používám právě sklenici této značky. Rozhodně nejde o zkreslenou informaci, nebo obelhávání čtenáře. Každý pravidelný odběratel Zpravodaje jistě chápe, že jde pouze o ilustrační foto pivního sommeliera, které používám pro každou recenzi. Nuže, tady máte tu svojí, pane vrchní!

Způsob čepování:

Nejdřív na hladinku, pak dvojité „docáknutí“. U Stelly ovšem musí pivo přetéct. Následně má být seříznuta pěna (když už si tedy chceme hrát na nabubřelé pijáky). Jak bych to jen řekl kulatně... všechno špatně.

Barva:

Zlatá

Vůně:

Sladová se špetičkou chmele

Pěna:

Především, sklenice má být pokaždé brilantně umytá. To v tomto případě nebylo splněno. Zášpiněnou sklenici poznáte tak, že se na její okraje zachytávají trsy bublinek. Pěna byla na první pohled hustá, při bližším zkoumání však bylo jasně patrné, jak pod hustou slupkou číhá na svou šanci spousta vzduchu. A skutečně: rychle opadla. Kroužkovala však, prozatím ze všech zkoušených vzorků nejlépe.

Chuť a říz:

Nástup chuti sladový, sladovost však neodeznívá jako u ostatních, ale stále více navyšuje svou intenzitu. Místy se ozve zoufalý nářek chmele, který se dožaduje svého právoplatného místa. Hořkost téměř neuplývá. Co vám však zůstává v ústech, je fádni, nezajímavá a prvoplánová sladká pachut'. Toto pivo by leckteří odborníci na lihoviny označili za „lepidlo“. Sladové tělo je středně plné, stejně jako říz.

Co na to pivovar:

Nejparadoxnějším faktem je, že Stella Artois je vařena ve Staropramenu. Myslím, že nemusím podotýkat, jak důležité jsou všechny maličkosti při výrobě „piva pro skutečné znalce“ (jak se tento ležák sám označuje). V pražském gigantovi nemají ani belgické sládky, ani belgickou vodu. Ale on vlastně ani originál není žádný mazlíček – jak do-

kazuje třeba to, co Honzovi Mrázkovi řekl rodilí Belgičané:

„Žádný opravdový Belgičan by nikdy nevzal do úst něco takového, jako je Stella Artois. Je to totiž jen komerční značka, která si vystavěla svůj úspěch na hluboké tradici mnoha lokálních pivovarů, jejichž zásluhou má Belgie pověst pivní velmoci. Kromě toho takové pivovary skupuje, připravuje o jedinečný ráz a pomalu vytváří monopol.“

Další komentář:

Pídl jsem se tedy po pravdivosti tohoto tvrzení. Skutečnost je taková, že Stella Artois je vlajkovou lodí společnosti InBev, která v současnosti vlastní práva na více než 200 pivních značek. Je tedy něčím podobným jako Heineken zde v Čechách a na Slovensku. Ten skoupil takové značky jako Starobrno, Zlatopramen, nebo Královské Krušovice. Toto zjištění mnou natolik otřásl, že jsem přísahal nepozřít již nikdy více byt' jediný lok tohoto moku. Na druhou stranu jsem ale nechtěl jemné chuťové nuance vycucávat z prstu. Toto bylo naposledy, co jsem se přiblížil k nabubřelému a tuctovému ležáku. Někomu může toto pivo přijít chutné, nebo noblesní s vlastní tváří. Nikdy však zapomeňte, že správný pivní znalec by měl v první řadě cítit morální hodnoty.

4 malofásci z deseti

Vít Malota

16.30 a 18.00 hodin / 35' / JD

ÚstaF Brno a Voiceband.cz / režie: Zdeněk Šturma
Zdeněk Šturma: Vytrženo z čítanky

15.30, 17.30 a 20.15 hodin / 65' / SJČ

Divadlo DISK Trnava / režie: Blaho Uhlár Blaho
Uhlár a kolektiv: Solitudo

14.00, 17.35 a 20.15 hodin / 60' / SOK

Teater Arri-regarden, Dánsko / režie: Teater Arri-regarden
Teater Arri-regarden: Everything has been said, they say

ROCK FEST 2014

17.00 Yago, metal / Rtně

18.20 Spite Inc., thrash metal / Náchod

19.30 Peagas, bigboš / Rtně

21.00 The Coolers, alternative-pop / Hradec Králové

22.30 Sunday Jam, rock / Velké Poříčí

23.50 Kohout plaší smrt, crossover-punk / Liberec

18:00 - 24:00 hodin / Pekařství u Kubíčka / doprovodný
Večery s hudbou

22.00 hodin / JD / doprovodný

IMPROVIZAČNÍ ZÁPAS

prezentace semináře I jako Improvizace

Ve dvou se to lépe visí

Jedna apartní náušnice hledá svou družku, která se ztratila a už nenalezla kdesi v Hronově. Pojdme zase tvořit pár! Případný nálezce nechť se ozve Heleně: 730 178 131.

Zpravodaj 84. Jiráskova Hronova 2014

Vydává organizační štáb.

Redakce:

Jana Soprová, Petra Jirásková,
Jan Švácha, Vít Malota,
Jan Mrázek, Ivo Mičkal (foto),
Aleš Hejral (komiks), Michal Drtina (zlom),
David Slížek (šéfredaktor)

Stránky festivalu: <http://www.jiraskuvhronov.cz>

E-mail redakce: jhzpravodaj@gmail.com

Tisk: KIS Hronov Cena: 10,- Kč

Neprošlo jazykovou úpravou!

LÁTKA, TEXT A NĚZNOSTI

Milý Zpravodaji,

už sedmnáct let hraju v našem divadle velké role. Ještě jsem nespala s naším režisérem. Je homosexuál?

Zdeňka

Milá Zdeňko,

z Tvého dotazu lze jen těžko domýšlet, co je příčinou tohoto stavu. Jedno z možných vysvětlení může být, že je Tvůj režisér

PRAVDA NEBO LEŽ

Trocha bulváru, když jsou tři do páru
Dnešní úlovek nepotřebuje žádný zásadní komentář, zbývá tedy prostor na zásadní otázku. Je pravdou skutečnost, že jsme tři známé amatérské ochotníky přemluvili k mrzké pseudožurnální spolupráci a zaplatili jim za rádoby bulvární snímek? Anebo jsme skutečně nacytali trojici známých festivalových účastníků JH in flagranti? To si již rozhodněte sami. Rozuzlení přineseme v příštím čísle.

Odpověď z minulého čísla: LEŽ! Schodů nepřibývá, krátí se vám dech z mejdanů, kouření, popřípadě stáří. Schody se také

Nevíte si rady? Něco vás trápí?
Potřebujete se svěřit? Napište
do Zpravodaje, Dr.Amaturg vám poradí!
Své dotazy posílejte na:
jhzpravodaj@gmail.com.

homosexuál, vysvětlení ale může být vícero. Neuvádíš věk, ale zmiňuješ, že v divadle působíš minimálně sedmnáct let. Nenapadlo Tě, že by to mohlo mít se zájmem režiséra souvislost? Fakt, že jsi dosud nespala se svým režisérem, mi vlastně vůbec pozoruhodný nepřípadá. Mnohem zajímavější pro mě je, že to očividně považuješ za normu. Jsi normální?

Dr. Amaturg

Hronovské příběhy, které se skutečně staly... anebo ne.
Rozuzlení přineseme v zítřejším čísle.

nerozpadají vlivem geologických procesů, ale proto, že už mají nejlepší léta za sebou.

-saj-

Hronovský výletník: Pozor, abyste nevylágrovali „motor“!

Ve čtvrtek jsme si chtěli užít trochu rozkoše na Rozkoši. Je to jen pár kilometrů, je to velké a půjčují tam lodičky. Když jsme po návratu mluvili o tom, co a jak dnes napsat, byl jsem Pájou osoučen, že se ze mě stává kouzelná babička od Skalákovy studánky. Takže tu nebudu vyjmenovávat, co všechno se mi nelíbilo. Dobře, tak tedy výlet na Rozkoš doporučím: Pokud chcete prožít romantický půlden s partnerkou, partnerem, dětmi či kamarády, nevádí vám, že budete platit za parkoviště a po patnácti metrech znovu za vstup do areálu, že dvomístná šlapadla nefungují, musíte tedy ve dvou zaplatit

za čtyřmístné nebo vzít zavděk těžkou starou lodičkou s vesly krátkými tak, že rychle by s ní nedokázal jet ani Ondřej Synek, jestli vám nevadí, že voda je zelená, že „hůl do vody ponořená vypadá jak...“ - nevypadá nijak, protože ji pod vodou neuvidíte, určitě vyražte na Rozkoš. Nemusíte se bát návalů rekreantů, nebude vás rušit křik rozjívených dětí, všude budete první na řadě, protože tu skoro nikdo není. A když s sebou máte někoho, kdo je ochotný veslovat, vlastně to nemá chybu. Jen pozor, abyste nevylágrovali „motor“!

Pavel a Pája z rodu Němcourů